

Competènc+IA

Com la IA et pot ajudar en el teu dia a dia

Butlletí d'Intel·ligència Artificial

Número 3 | març 2026

Organitza:

Societat Catalana | Xarxa Unitats |
Lípids i arterioesclerosi

sòcxula

L'Acadèmia

FUNDACIÓ ACADÈMIA DE CIÈNCIES MÈDIQUES
I DE LA SALUT DE CATALUNYA I DE BALEARS

Aquesta entitat dona suport als Objectius de Desenvolupament Sostenible

Amb la col·laboració de Daiichi-Sankyo

Daiichi-Sankyo

Editorial

La IA ja no és una sola eina: és tot un ecosistema

Quan parlem d'intel·ligència artificial, a gairebé tothom ens ve al cap sobretot ChatGPT. Però la realitat actual és molt més ampla. Avui convivim amb un ecosistema de models molt divers, amb plataformes generals com **GPT** (OpenAI), **Gemini** (Google), **Claude** (Anthropic), **Copilot** (Microsoft), **Grok** (xAI), **DeepSeek**, **Qwen**, **Mistral** o **Meta AI**. Ja no estem davant d'una IA, sinó d'un conjunt de models que competeixen, s'especialitzen i evolucionen a gran velocitat.

Aquest mapa és encara més ampli del que sembla. A més dels LLMs conversacionals, han aparegut models específics per crear imatges, com **Nano Banana** o **Qwen-Image 2.0**, i sistemes centrats en vídeo, com **Veo 3.1**, **Sora 2** o **Runway Gen-4.5**. Això vol dir que la IA ja no només escriu o resumeix textos, sinó que també pot generar figures, materials docents, esquemes visuals, animacions i vídeos útils per explicar processos, idees i resultats.

Des que ChatGPT va aparèixer l'any 2022, el camp de la IA ha viscut una autèntica explosió de nous models, tot i que ara aquesta fase sembla haver-se estabilitzat. La competició actual ja no consisteix tant a crear nous noms com a fer models més útils, més potents, més especialitzats i més eficients. També s'ha fet evident que darrere dels models hi ha posicionaments estratègics de les empreses que els desenvolupen. En les darreres setmanes, per exemple, Anthropic (Claude) ha mantingut als Estats Units línies vermelles sobre l'ús del seu model en vigilància massiva domèstica i en armes autònomes a la guerra d'Iran. Aquest fenomen ha permès que molts usuaris hagin adoptat Claude com a model i ha reforçat la idea de que els models també competeixen en valors, governança i confiança.

Sigui com sigui, totes les grans empreses d'IA estan avançant en donar als seus models més capacitat, més context, més eines i més autonomia operativa. Així, OpenAI ha impulsat GPT-5.4 i també les versions mini i nano; Google ha reforçat Gemini 3.1 Pro i Gemini 3 Deep Think; i Anthropic ha llançat Claude Sonnet 4.6.

Tot apunta que aquests avenços convergeixen cap a dos grans objectius: la **multimodalitat**, és a dir, models capaços d'entendre i generar text, imatge, àudio i vídeo dins d'un mateix sistema, i els **agents d'IA**, que poden planificar, utilitzar eines i executar tasques amb certa autonomia.

Dit d'una manera simple: el futur immediat no és només una IA que "parla millor", sinó una IA que **veu, escolta, crea, connecta eines i actua**.

Entenent la IA: Quins valors clínics tenen els models d'IA?

Els models d'IA recolzen cada vegada més la presa de decisions clíniques. Però... són realment neutrals?

Imaginem el següent cas clínic: un home de 60 anys amb dolor lumbar limitant. El metge consulta un model d'IA per orientar la decisió clínica.

Mateixa situació → dues actuacions possibles

Escenari A

El model d'IA recomana realitzar una ressonància magnètica.

Escenari B

El model d'IA recomana una actitud expectant amb tractament conservador, suggerint fisioteràpia i seguiment clínic.

Cap de les dues opcions és incorrecta. Totes dues són clínicament defensables. Però cadascuna reflecteix uns valors clínics diferents.

Valors model A

Model orientat a màxima seguretat clínica. Permet descartar patologies rares però greus, però també implica més costos

Valors model B

Model d'IA orientat a eficiència i control de costos. Prioritza evitar proves innecessàries i optimitzar recursos

Pregunta clau

Quin escenari escolliria un model entrenat per una asseguradora?
Quin escenari escolliria un model entrenat per una clínica privada?
Quin escenari escolliria un model entrenat per un hospital públic?

Cada resposta està basada en un sistema de valors diferent. Un model està optimitzat per maximitzar la seguretat clínica, un altre per millorar l'eficiència del sistema, per reduir costos, per maximitzar ingressos o per complir criteris d'equitat poblacional.

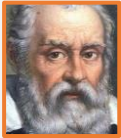
El problema és que avui dia, ni el metge ni el pacient poden saber d'entrada quin marc de valors incorpora un model d'IA

Idea clau

La IA no té criteri propi. Decideix segons com ha estat dissenyada, entrenada i ajustada.

Entenent la IA: Per què la IA hauria rebutjat les idees disruptives de Galileu?

Imagineu que som a l'any 1632. Galileu publica el seu llibre *Diàleg sobre els dos grans sistemes del món* on defensa una idea disruptiva que trenca amb el coneixement dominant de l'època:

la Terra no és el centre de l'univers conegut, sinó que gira al voltant del Sol.

Imaginem que en aquella època tenim un ordinador i programem un model d'IA amb tot el coneixement disponible fins al 1632. Li carreguem textos religiosos, l'autoritat filosòfica d'Aristòtil, els models astronòmics de Ptolemeu i les interpretacions acceptades per la majoria dels savis del moment. En conjunt, el coneixement "oficial" d'aquella època diu una cosa molt clara:

la Terra és al centre i la resta de cossos celestes giren al seu voltant.

Què hauria passat si Galileu hagués preguntat a aquella IA de 1632 si la seva posició en defensa de la teoria copernicana era correcta? Probablement la resposta hauria estat: estàs equivocat perquè aquesta teoria és incorrecta

L'IA és una màquina de consens, no de la veritat:

En recerca, sovint aspirem a generar idees innovadores o disruptives, és a dir, aquelles que encara no són majoritàries. Però la IA no està especialment dissenyada per detectar-les. Si en una època la majoria de textos sostenen una mateixa visió, la IA tendirà a considerar-la la més plausible. No perquè "entengui" que és certa, sinó perquè és la que domina estadísticament en les dades amb què ha estat entrenada.

La "veritat" de la IA depèn del patró de les dades

Un model d'IA no arriba a conclusions com ho faria un científic que posa a prova una hipòtesi amb experiments nous. El que fa la IA és detectar regularitats, repeticions i patrons dins de la informació que ha rebut. A la IA de 1632, gairebé tot el coneixement disponible reforçaria la idea geocèntrica. Per tant, una teoria heliocèntrica, com la defensada per Galileu, apareixeria davant la IA com una anomalia. Seria una proposta minoritària, poc representada i contrària al consens dominant.

Risc per a la innovació:

Les idees disruptives solen començar sent minoritàries i poc citades. Per tant, l'IA està programada per defecte per "bloquejar" el progrés disruptiu i desincentivar aquestes idees si xoquen amb el consens establert.

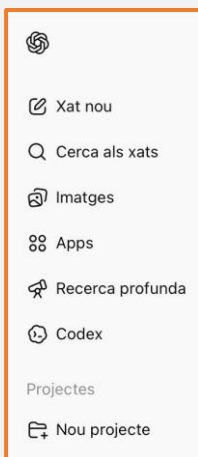
Si la teva idea desafia el dogma actual, l'IA pot qüestionar-la i fer-te tornar al consens.

Domina la IA: Organitza la teva feina amb el menú Projectes

Fer servir ChatGPT de manera puntual és molt útil. Però quan comences a treballar en projectes que poden durar dies o setmanes, com preparar una sessió clínica, escriure un projecte de recerca o escriure una revisió acadèmica d'un tema, el problema ja no és només "què li demano", sinó organitzar totes les tasques associades a aquests projectes.

Aquí és on entra el menú **Projectes** situat a la barra lateral esquerra de ChatGPT.

Un projecte és molt més que una carpeta. És un espai de treball on pots reunir converses, documents i instruccions sota un mateix objectiu. Això permet que ChatGPT mantingui millor el context, sigui més coherent entre sessions i treballi d'una manera més estable i ordenada.

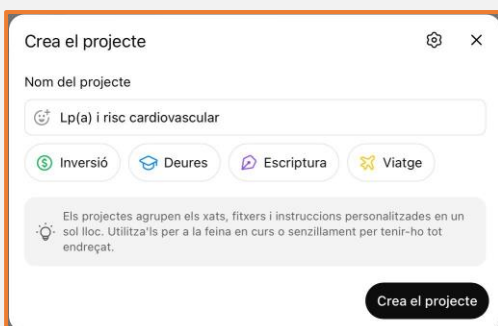
La diferència és important: en un xat aïllat, la IA respon a una necessitat concreta. En un projecte, la IA comença a treballar dins d'un marc que tu has definit prèviament.

A la barra lateral esquerra, dins l'apartat Projectes, **(1) Fes clic a "nou projecte"** per crear un espai de treball nou

Què és exactament un Projecte?

Un Projecte és un entorn de treball dins de ChatGPT pensat per agrupar tot allò relacionat amb una mateixa tasca o línia de feina. Dins d'un mateix projecte pots tenir diversos xats, documents de referència i instruccions específiques.

(2) Dona nom al nou projecte: Imagineu que volem escriure una revisió sobre la Lp(a) i el risc CV, posarem un nom específic i identificable.

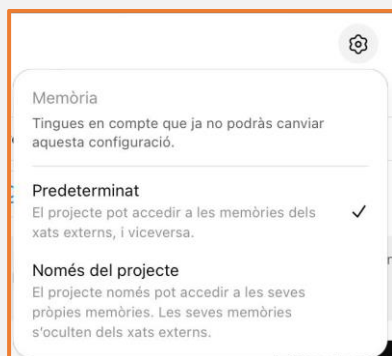
Fes clic a **(3) "Crea el projecte"**

Crear un projecte és especialment útil quan has de fer una tasca que pot durar setmanes i no vols començar de zero cada vegada.

Un projecte no serveix només per guardar converses, sinó per crear continuïtat de treball.

(4) **Clicar la rodeta** per definir el tipus de memòria del projecte.

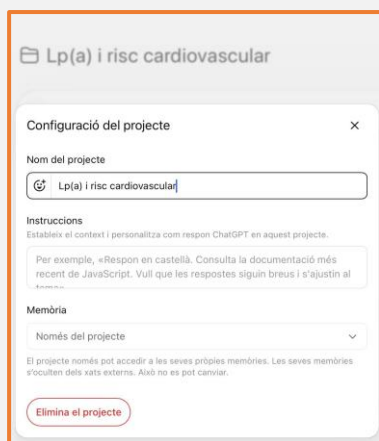

Predeterminat; si vols tenir accés a memòries o context d'altres xats fora del projecte actual

Només del projecte; si vols un espai més tancat, ordenat i amb informació específica només amb les dades del projecte. Normalment, aquesta és l'opció més adequada.

Aquesta decisió és important perquè un cop creat el projecte no es podrà canviar

El menú Instruccions: el cervell del projecte

Per accedir a aquest menú, cal (5) **clicar al nom del projecte**. S'obre així el panell de configuració que es veu a la imatge, des d'on podem editar les seves instruccions, revisar la memòria seleccionada i, si cal, eliminar-lo.

És possiblement l'ajust més important perquè des d'aquí definim com volem que actuï ChatGPT dins del projecte. És des d'on definim el prompt permanent del projecte perquè es mantingui el context centrat en l'objectiu de treball. Recorda escriure el prompt segons la fórmula CRIDA

Un cop definides les instruccions tots els xats que obrim dins del projecte treballaran sota aquest mateix marc i no caldrà repetir-ho cada vegada, donant continuïtat, coherència i el mateix context a tota la feina

Exemple simplificat d'instruccions d'un projecte seguint CRIDA

[**Context**] Estem preparant una revisió narrativa sobre la lipoproteïna(a) i la seva relació amb el risc cardiovascular, orientada a professionals sanitaris i investigadors.

[**Rol**] Actua com un expert en risc cardiovascular, lípids i redacció científica biomèdica.

[**Instrucció**] Ajuda'm a estructurar la revisió, resumir articles, comparar evidència, identificar limitacions metodològiques i redactar apartats amb rigor científic.

[**Dades**] Utilitza només la informació continguda en els documents adjuntats dins del projecte i la memòria disponible del mateix projecte. No incorporis dades externes no proporcionades. No inventis dades, referències, resultats ni afirmacions no sustentades. Si falta informació, indica-ho explícitament.

[**Acotació**] Utilitza un to formal i acadèmic, evita simplificacions excessives, no facis afirmacions causals no sustentades i inclou incerteses o limitacions quan correspongui.

Des d'aquest mateix menú pots veure quina memòria has assignat al projecte – predeterminada o només del projecte– i, si cal, també eliminar-lo.

Idea clau:

Si el projecte és l'espai de treball, el menú Instruccions n'és el cervell.

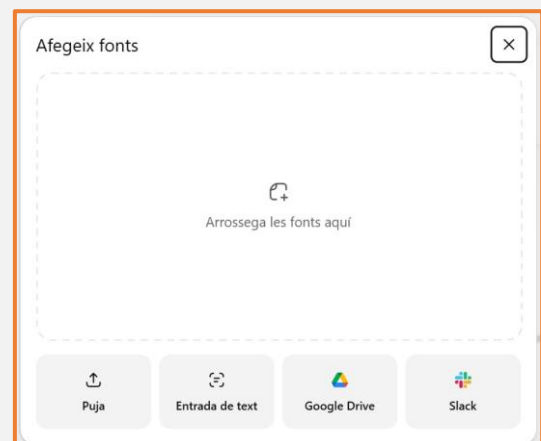
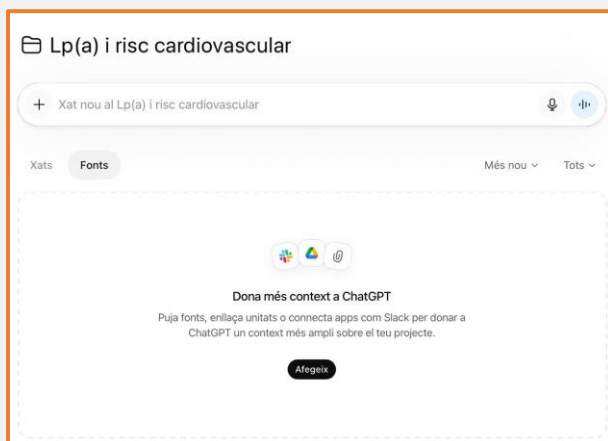

Afegeix fonts: dona context real al projecte

Dins d'un projecte hi podem afegir documents de referència per donar a ChatGPT una base de coneixement estable per treballar amb aquell projecte.

ChatGPT respondrà les teves preguntes consultant només les fonts de referència adjuntades (sempre que tinguis limitada la memòria del projecte, com hem vist anteriorment).

Per afegir documents, **(6) fes clic al botó Fonts i a al botó Afegeix**, selecciona els documents a pujar i s'afegiran a les fonts del projecte.

Aquesta acció comporta:

- Millora de la coherència de les respostes
- S'evita haver de repetir constantment la mateixa informació
- Es facilita que el model treballi sobre una base documental coneguda i més consistent.

Pots afegir com a font gairebé qualsevol tipus de fitxers:

- Word, Excel, PowerPoint, PDF, mp4, etc.
- També pots afegir text manualment, com notes, fragments de text i resums directament.

Idea clau:

El botó fonts és la base documental del projecte

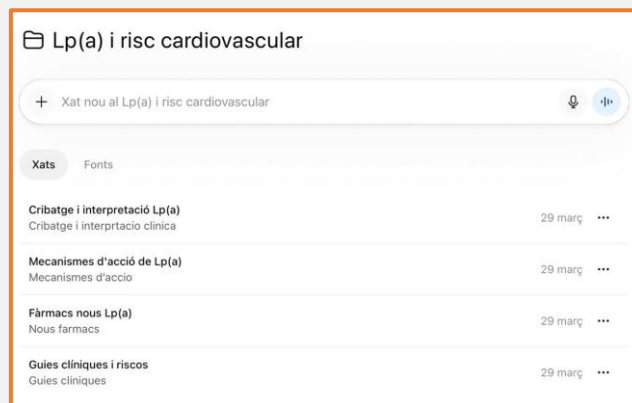
Xats: organitza la feina dins el projecte

El botó **xats** és l'espai on es desplega i es concreta el treball real dins del projecte. Cada xat dins el projecte és una conversa independent, però que comparteixen les mateixes instruccions i les mateixes fonts afegides. Això permet treballar en diferents línies d'un mateix projecte sense haver de començar de zero cada vegada.

La seva utilitat principal és dividir la feina en converses separades però connectades pel mateix objectiu. D'aquesta manera els xats són més clars i ordenats, tenen més continuïtat i coherència i són més fàcils de reutilitzar.

Per afegir un nou xat, entra dins el projecte i **(7) fes clic a la barra de diàleg superior**, escriu el prompt que defineix la tasca que vols fer en aquell xat i envia'l. El nou xat es crearà automàticament dins el projecte i treballarà segons les instruccions i el context i les fonts que li hagi definit.

Per consultar tots els xats creats dins un projecte, fes clic al botó xats.

Idea clau:

El botó "xats" és l'espai on el projecte es converteix en feina real

Exemple pràctic

En el projecte "**Lp(a) i risc cardiovascular**" podríem activar els següents xats i afegir diversos documents de referència com a fonts

Xats sobre aspectes de la Lp(a)

- Cribatge i interpretació Lp(a)
- Mecanismes d'acció
- Informació sobre nous fàrmacs
- Guies clíniques i estratificació del risc
- Bibliografia

Fonts sobre informació de la Lp(a)

- Articles científics referents
- Guies clíniques de diferents Societats
- Protocols d'actuació
- Notes o textos docents propis
- Estudis farmacològics

La següent taula t'ajuda a veure d'un cop d'ull quan compensa crear un Projecte i quin valor pràctic et pot aportar.

Crea un Projecte si...

treballaràs en un tema durant setmanes
usaràs diversos documents relacionats
necessites més d'un xat per un tema
vols un estil i unes instruccions estables
preveus que hi tornaràs sovint

Projectes t'ajuda a...

centralitzar tota la feina en un sol espai
evitar repetir el context
mantenir coherència entre converses
tenir sempre a mà els documents de base
ordenar millor les diferents línies de treball

Consell pràctic

Pots crear projectes diferents per la feina, per temes personals, per aficions o interessos concrets. Això et permet compartimentar la informació evitant que els contextos es barregin i fent que les respostes de la IA siguin més netes, més enfocades i més netes.

Idea clau:

Quan dins un projecte afegeixes fonts pròpies i documentació de referència, la IA respon amb més precisió i es disminueixen molt les al·lucinacions ja que es treballa sobre una base documental concreta i les respostes es generen ajustades a la informació proporcionada.

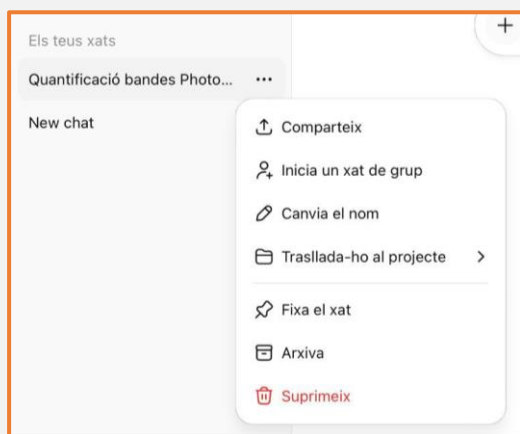

Domina la IA: Gestiona i ordena els teus xats amb el menú ...

Quan fas servir ChatGPT de manera continuada, els xats queden guardats a l'apartat "Els teus xats" de la barra lateral esquerra. L'historial de xats guardats creix ràpidament, de manera que gestionar-lo bé és important per mantenir la feina ordenada i poder recuperar fàcilment els xats més importants.

El menú tres punts (...) permet

- posar ordre a l'historial
- localitzar millor els xats importants
- reutilitzar converses útils
- separar el que vols conservar del que ja no necessites
- integrar xats valuosos dins d'un projecte si després vols estructurar millor la feina

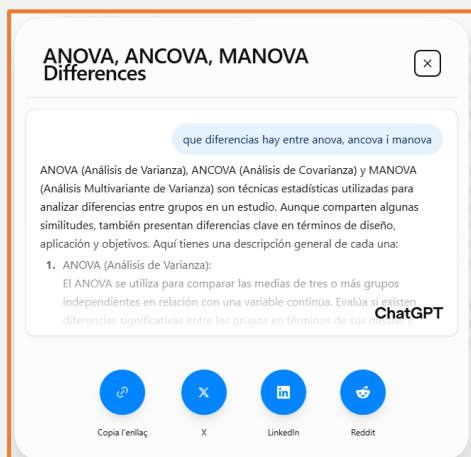

En situar el cursor damunt d'un xat guardat, a l'extrem dret apareix la icona dels tres punts (...). En clicar-los, s'obre un menú general de gestió que permet actuar sobre aquella conversa concreta. Aquest menú és una eina molt pràctica per mantenir l'historial més net, més ordenat i més útil.

El menú ... ofereix les següents opcions

Comparteix

Permet compartir de manera ràpida i directe un xat concret. És útil quan vols enviar a una altra persona una conversa que conté una síntesi, una explicació o un resultat que vols reutilitzar o comentar.

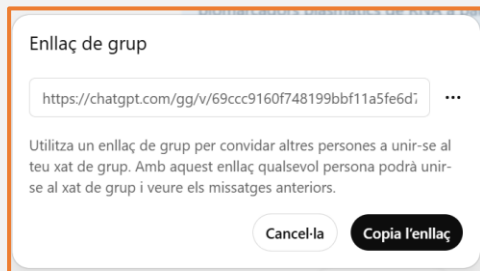
En clicar "comparteix", s'obre una finestra amb diferents opcions per difondre el xat. D'una banda, pots copiar l'enllaç del xat, que et permet enviar-lo fàcilment per correu, missatgeria o qualsevol altre canal. La persona que rebí l'enllaç podrà visualitzar el contingut de la conversa. D'altra banda, també tens accessos directes per compartir-lo a plataformes com X (Twitter), LinkedIn o Reddit, cosa útil si vols difondre contingut d'interès més enllà de l'àmbit immediat.

Inicia un xat de grup

Permet convertir aquella conversa en un espai més col·laboratiu. És una funció orientada al treball compartit, quan diverses persones han de participar o revisar un mateix fil.

En clicar "Inicia un xat de grup", apareix primer una finestra de confirmació que indica un aspecte important: Només es compartirà aquesta conversa, de manera que la resta del teu ChatGPT personal (inclosa la memòria) es manté privat. Això garanteix que pots compartir contingut de manera controlada, sense exposar altres xats o informació.

Un cop confirmes l'acció, s'obre un segon menú on es genera un enllaç de grup. Aquest enllaç és la clau del funcionament ja que el pots copiar i enviar a altres persones. Qualsevol persona amb aquest enllaç pot accedir al xat i els participants poden veure els missatges previs i continuar la conversa

Canvia el nom

És una de les opcions més útils. Molts xats queden amb títols massa genèrics o poc informatius. Canviar-ne el nom ajuda molt a identificar-los després i a mantenir l'historial ordenat.

Trasllada-ho al projecte

Permet moure un xat a un projecte concret. Això és especialment útil quan has començat una conversa fora d'un projecte i més tard t'adones que hauria d'estar integrada dins d'un espai de treball més estructurat. D'aquesta manera, integres el xat dins d'un entorn amb instruccions, context i altres converses relacionades, tal i com hem comentat anteriorment

Fixa el xat

Permet destacar un xat i mantenir-lo sempre accessible. És útil per a xats de referència, xats que consultes sovint o fils que vols tenir localitzats ràpidament. Fixar un xat t'ajuda a tenir sempre a mà els continguts de referència.

Arxiva

Retira el xat de la vista principal sense eliminar-lo. És útil quan una conversa ja no està activa però la vols conservar per a un possible ús futur. Arxivar ajuda a mantenir l'historial net sense perdre informació.

Suprimir

Elimina el xat de manera permanent sense poder-lo recuperar. És l'opció adequada quan la conversa ja no té valor o és redundant.

Consell pràctic:

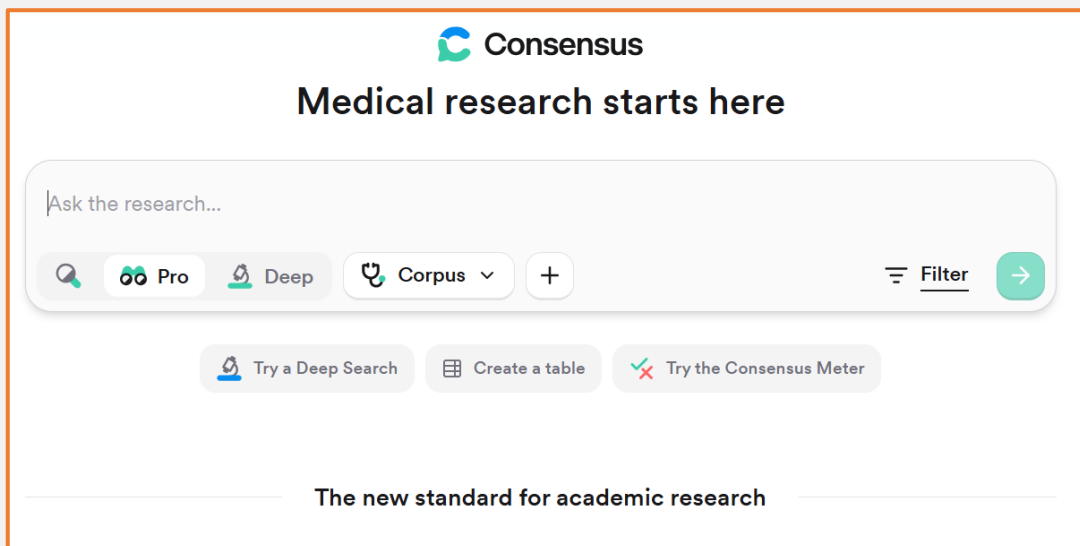

No deixis tots els xats tal com es creen.

Canvia el nom dels que són útils, fixa els importants, arxiva els antics i elimina els que no aporten valor. Amb molt poca gestió, l'experiència d'ús millora molt.

Font de les imatges: ChatGPT (OpenAI).

Aplicacions i recursos pràctics

Consensus: una nova manera de buscar evidència científica

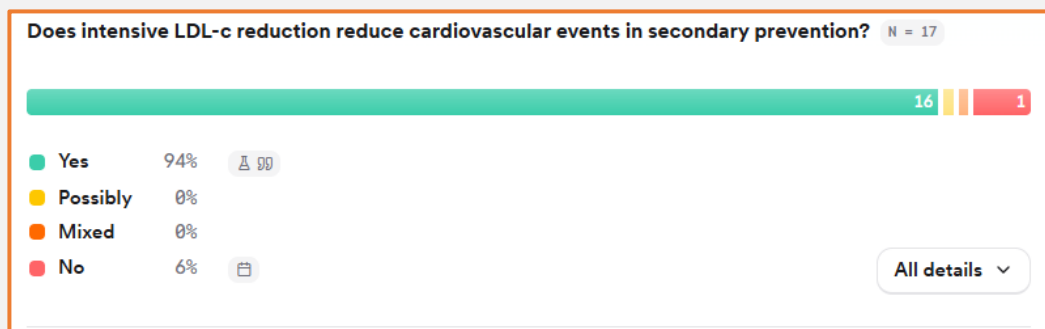
Consensus és un cercador acadèmic basat en IA orientat específicament a literatura científica i acadèmica. Busca respostes directament dins de la recerca publicada i està pensat per ajudar a localitzar evidència útil de manera més ràpida i estructurada. Consensus busca respostes directament dins de més de 200 milions d'articles revisats per parells (peer-reviewed). El seu gran valor és que combina dues funcions alhora: la cerca bibliogràfica i una síntesi inicial generada per IA, és a dir, un breu resum de la resposta a la teva pregunta construït a partir dels articles trobats. A més, reorganitza els resultats segons criteris com la rellevància, la data de publicació, les cites i el prestigi de la revista, fent que la cerca sigui molt més eficient.

Medical Mode: menys soroll, més valor clínic

Una de les funcionalitats més útils per a l'àmbit mèdic és el Medical Mode. Aquesta opció limita la cerca a un subconjunt més selecte: aproximadament 8 milions d'articles i 50.000 guies clíniques procedents de les 1.000 revistes mèdiques més prestigioses. Això permet reduir molt el soroll de la literatura general i dona prioritat a estudis amb més interès clínic, especialment estudis en humans, assaigs controlats aleatoris (RCT) i revisions de més qualitat. És especialment útil per a consultes ràpides sobre eficàcia de tractaments, dosis o definicions diagnòstiques actualitzades.

El Consensus Meter: hi ha acord científic?

Una altra funció molt atractiva és el Consensus Meter, pensat per a preguntes binàries. Quan plantegem una pregunta del tipus sí/no, l'eina analitza els articles més rellevants i ofereix una visió visual de cap a on apunta la literatura. Això permet saber en pocs segons si un tema té un suport científic robust o si la literatura continua dividida. No substitueix la lectura crítica, però sí que ofereix una orientació inicial molt útil.

Study Snapshot: la radiografia de cada estudi

Consensus també incorpora la funció Study Snapshot, que extreu de manera estructurada els elements essencials de cada article: població estudiada, mida de la mostra, metodologia i resultats principals. Això és especialment útil perquè permet valorar molt ràpidament si un article és rellevant i si el seu disseny té prou solidesa abans d'obrir el text complet.

Deep Search: quan cal anar més enllà

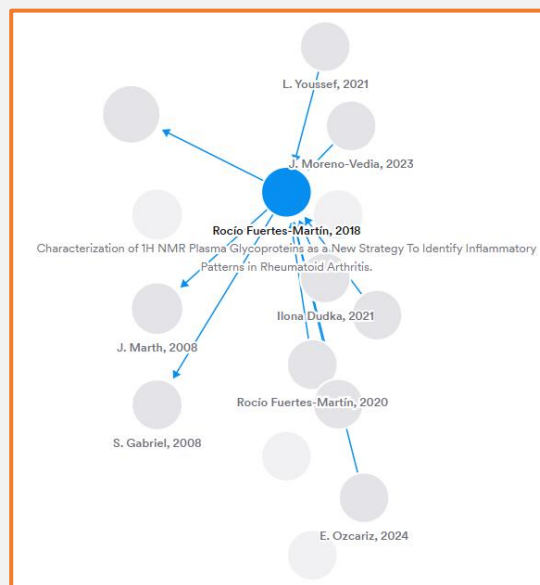
Per a preguntes més complexes, Consensus disposa del mode Deep Search, que fa una exploració més profunda del tema. Aquesta funció amplia els termes clau, identifica punts de conflicte dins la literatura i genera una síntesi més rica de l'estat del coneixement.

Pot ser especialment útil quan preparem una revisió narrativa, una introducció científica o la justificació d'un projecte.

Citation Graph: veure com es connecta la literatura

Citation Graph permet visualitzar la literatura com una xarxa d'articles connectats. A partir d'un article que ja coneixes, mostra quins treballs cita, quins l'han citat i quins estudis hi estan relacionats.

És especialment útil per identificar articles clau, entendre com ha evolucionat un tema i detectar buits de recerca. A més, es pot explorar el mapa generat amb preguntes addicionals per aprofundir en els principals debats del camp.

Consell pràctic:

Consensus funciona millor quan la pregunta és clara i concreta. Per exemple, és més útil preguntar: "La reducció intensiva del LDL-c disminueix els esdeveniments cardiovasculars en prevenció secundària?" que no pas buscar només: "LDL i risc cardiovascular".

Nota útil:

Un detall especialment valuós és que Consensus identifica automàticament els articles retractats i els exclou de les seves anàlisis i resums, ajudant a evitar que informació errònia contamiï la cerca.

IA en medicina i recerca

Reliability of LLMs as Medical assistants for the general public: a randomized preregistered study

Els models d'IA, grans estudiants però pèssims companys de consulta: un nou estudi qüestiona el seu ús com a "metges virtuals"

Un nou estudi publicat a *Nature Medicine* revela un missatge rellevant: **els models d'IA que brillen en exàmens mèdics fallen quan treballen amb persones reals**. Aquest models tot i treure notes excel·lents en proves tipus MIR, no aconsegueixen ajudar efectivament els usuaris a entendre què els passa ni a decidir quin servei sanitari haurien d'utilitzar. L'equip de recerca, format per experts de la University of Oxford i altres institucions, va incloure 1.298 participants del Regne Unit, repartits aleatòriament entre tres grups amb assistència de models d'IA (GPT-4o, Llama 3 i Command R+) i un grup control que podia utilitzar les fonts habituals de casa, com ara cercadors o webs sanitàries. Tots havien de resoldre 10 escenaris mèdics i decidir tant la possible condició clínica com el nivell d'atenció necessari. Els resultats són tan reveladors com inquietants: Quan treballen sols, els models d'IA identifiquen correctament la condició en el 94,9% dels casos i recomanen el nivell d'atenció correcte en un 56,3%. Però quan és un usuari qui conversa amb el model d'IA, la capacitat d'encert baixa en picat: menys del 34,5% en identificació de condicions i menys del 44,2% en triar el recurs sanitari adequat.

On està el problema?

L'estudi apunta a la comunicació entre els usuaris i el model d'IA com el culpable clar. Molts participants no van proporcionar prou informació rellevant a la IA, i els models, tot i suggerir opcions correctes, no les transmetien de manera efectiva o generaven detalls confusos o inconsistents.

Què implica això per a la ciutadania?

Tot i la promesa d'una "porta d'entrada" digital a la sanitat, el missatge del nou estudi és clar: La IA encara no està preparada per substituir l'orientació professional ni per assessorar el públic en decisions mèdiques crítiques. Aquesta recerca reforça la necessitat d'incorporar proves amb usuaris reals abans de desplegar IA en sanitat, dissenyar interfícies que ajudin les persones a explicar millor què els passa i fer models més consistents i fàcils d'interpretar per als no experts. La IA haurà d'aprendre a conversar, preguntar, verificar i guiar els usuaris com ho faria un bon professional de la salut.

Ref: Bean, A.M., et al. Reliability of LLMs as medical assistants for the general public: a randomized preregistered study. *Nat Med* 32, 609-615 (2026). <https://doi.org/10.1038/s41591-025-04074-y>

Creixen les agressions als metges, en part per l'ús de la IA: "El pacient arriba i et diu 'El doctor Google m'ha dit que això és així'"

Segons una notícia publicada a RAC1, les agressions a professionals sanitaris estan tornant a créixer de manera alarmant, i un dels factors emergents que hi contribueixen és l'ús creixent de la intel·ligència artificial per part dels pacients. Les dades recollides per l'Organització Mèdica Col·legial indiquen que l'any passat es van registrar prop de 900 agressions a metges a l'Estat. La tendència, que ja havia augmentat des de la pandèmia, es consolida... i s'empitjora.

En paral·lel, cada vegada més pacients arriben a la consulta amb un diagnòstic pre-construït per eines com ChatGPT o recerques ràpides al "doctor Google". Aquesta combinació està generant un còctel explosiu entre expectatives, desinformació i tensió.

"Doctor, vostè s'equivoca: Internet m'ha dit una altra cosa"

El secretari general de l'Organització Mèdica Col·legial, José María Rodríguez Vicente, ho exposa de manera cristal·lina:

"El pacient arriba i et diu: 'No, és que el doctor Google m'ha dit que això és així i que vostè m'ha de donar aquest tractament.'"

Aquesta deriva amplifica un problema creixent: la desconfiança en el criteri clínic quan no coincideix amb el que ha dit la IA.

Els professionals expliquen que molts pacients busquen una simple validació, i no pas una opinió experta. I quan el metge contradiu el que "ha dit Internet", la tensió es dispara.

Advertència per al futur immediat

La IA està transformant la relació metge-pacient, i ho està fent de manera abrupta i sovint negativa.

Ref: [Creixen les agressions als metges, en part per l'ús de la IA: "El pacient arriba i et diu 'El doctor Google m'ha dit que això és així'"](#)

IA en recerca: Com s'està utilitzant realment (segons 3 grans enquestes)

La intel·ligència artificial ja no és una promesa dins la ciència. És una realitat que s'està incorporant, de manera progressiva però clara, al dia a dia de la recerca. Però com s'està fent i amb quins límits? **Tres grans enquestes internacionals** recents dibuixen una imatge força coherent: la comunitat científica veu el potencial de la IA, comença a integrar-la en tasques concretes i, al mateix temps, expressa dubtes importants sobre transparència, qualitat i criteris d'ús.

Wiley: molt interès, però adopció encara parcial

L'enquesta de l'editorial Wiley, amb gairebé 5.000 investigadors de més de 70 països, mostra un escenari clar: l'interès per la IA és molt alt, però l'ús encara és limitat. Només un 45% afirma utilitzar-la de manera habitual, principalment en tasques com traduir, corregir o editar textos. A més, dos de cada tres investigadors reconeixen que els falta formació per utilitzar-la amb confiança.

Referència: [ExplanAltions: key findings | Wiley](#)

Nature: la gran divisió arriba quan la IA escriu

L'enquesta publicada per Nature entra en un dels punts més sensibles del debat actual: què passa quan la IA deixa de ser una eina de suport i comença a participar en l'escriptura científica?

El primer missatge és clar. L'ús de la IA per generar un primer esborrany, a partir de notes pròpies o de resums d'articles, és acceptable per aproximadament un 65% dels investigadors, però amb una condició molt marcada: cal declarar-ne l'ús i, en molts casos, també els prompts utilitzats. En el fons, el que pesa no és només la IA, sinó la transparència. Ara bé, aquesta acceptació té límits molt evidents. No totes les parts d'un article es veuen igual. Hi ha una certa tolerància en seccions com l'abstract o la introducció, però quan la IA entra en el nucli científic del treball el rebuig és molt més clar. Més del 60% dels investigadors no accepten que s'utilitzi per escriure els resultats o la discussió. També és interessant veure la distància entre el que es considera acceptable i el que realment es fa. Tot i que una part rellevant de la comunitat veu bé aquest ús en certes condicions, només una minoria afirma haver utilitzat IA per escriure el primer esborrany d'un article, i un 63% diu que no ho ha fet. En canvi, l'ús per editar textos està molt més estès, amb només un 29% que afirma que no l'ha utilitzat ni ho faria. Finalment, l'enquesta mostra un patró molt clar relacionat amb l'edat. Els investigadors més joves són els més favorables a utilitzar IA, els que més la fan servir i també els que més ho reconeixen. A mesura que augmenta l'edat, disminueixen tant l'acceptació com l'ús, i els perfils més sèniors o retirats són clarament més reticents.

 Vols fer l'enquesta de Nature sobre l'ús de la IA en recerca i comparar la teva ètica amb la d'altres investigadors?

<https://www.nature.com/immersive/d41586-025-01512-2/index.html>

Frontiers: la IA entra en la revisió per parells

Segons l'enquesta de Frontiers, més del 50% dels investigadors ja utilitzen IA per ajudar en la revisió de manuscrits. La fan servir per resumir articles, redactar parts de l'informe o detectar possibles errors. Però això obre un debat important: moltes guies editorials desaconsellen introduir manuscrits no publicats en eines externes.

[Frontiers Media. \(2025\). Unlocking AI's untapped potential: responsible innovation in research and publishing](#)

I fora de la recerca? També s'està normalitzant

L'informe d'InfoJobs mostra que el 63% dels professionals ja utilitzen IA en la seva feina. Més enllà de la xifra, el més rellevant és el canvi cultural: cada cop hi ha menys reticència a reconèixer-ne l'ús. La IA passa de ser una excepció a ser una eina habitual.

<https://www.revistainteligenciaartificial.com/2026/02/el-63-de-los-profesionales-utilizan-ya-la-inteligencia-artificial-en-su-trabajo/>

Idea clau

Si ajuntem les tres enquestes del món científic, el missatge és molt clar: la IA ja s'està incorporant a la recerca, però ho fa enmig d'una transició encara desordenada.

Hi ha ús real, hi ha utilitat... però també manca de criteris clars, formació i consens.

RADAR IA

Els bessons digitals volen fer el salt al cos humà

La idea de crear un bessó digital d'una persona, és a dir, una rèplica virtual capaç de predir com respondrà el cos davant d'un tractament o una lesió, fa temps que circula en l'àmbit de la salut digital. El que canvia ara és la combinació de grans models d'IA, simulació física i dades biomèdiques més diverses. En aquest terreny és on se situa Mantis Biotech, una startup de Nova York que vol transformar dades humanes fragmentades en models predictius del cos humà.

La seva proposta consisteix a integrar fonts molt diferents, com sensors biomètrics, captura de moviment, imatge mèdica o registres d'entrenament, per construir models basats en l'anatomia, la fisiologia i el comportament. Més que una aplicació clínica final, Mantis es planteja com una infraestructura útil per a recerca biomèdica, esport d'alt rendiment i, potencialment, assaigs clínics i desenvolupament farmacològic.

De moment, la companyia sembla trobar més tracció en l'esport professional que no pas en la clínica. Segons s'ha explicat, ja treballa amb un equip de l'NBA per seguir l'evolució biomecànica dels atletes i anticipar riscos o canvis de rendiment. És una via lògica per validar la tecnologia abans d'entrar en un entorn sanitari molt més regulat.

Ara bé, cal posar la promesa en context. La literatura recent mostra que molts dels anomenats "bessons digitals" encara no compleixen criteris estrictes de personalització, actualització dinàmica, capacitat predictiva i utilitat real en la presa de decisions. Per això, el gran repte no és només tecnològic, sinó també clínic i regulatori. La pregunta de fons

és si aquests models acabaran sent eines realment fiables per ajudar a decidir en medicina, o si es quedaran com a simulacions sofisticades amb valor limitat.

[Mantis Biotech quiere llevar los gemelos digitales al cuerpo humano para acelerar la medicina de precisión](#)

Models del món: el pas de parlar bé a començar a entendre la realitat

La intel·ligència artificial ha fet un pas espectacular en els darrers anys: avui és capaç d'escriure textos, resumir articles o mantenir converses amb una fluïdesa sorprenent. Però aquesta capacitat pot portar a una confusió important: que la IA "entén" el món. I no és així.

Els models actuals, els anomenats grans models de llenguatge (LLM), funcionen a partir de textos. Han après de llibres, articles i webs, és a dir, del que els humans hem escrit sobre la realitat. Això vol dir que el seu coneixement no és directe, sinó una representació filtrada, sovint incompleta o esbiaixada. Parlen molt bé, però no tenen experiència pròpia. Aquest és el seu límit principal. No tenen cos, no experimenten, no aprenen de les conseqüències de les seves accions. Per això, tot i la seva seguretat aparent, poden fallar quan cal entendre relacions de causa-efecte o adaptar-se a canvis. Fins ara, l'estratègia ha estat clara: més dades i més potència. Però això millora la manera de parlar, no necessàriament la capacitat de comprendre o anticipar.

Aquí és on apareix el nou concepte clau: els **models del món**. Aquest enfocament representa un canvi profund. En lloc de limitar-se a predir la següent paraula, aquests sistemes intenten construir una simulació interna de la realitat. La pregunta ja no és "què ve després?", sinó "què passarà si faig això?". Aquesta diferència és crítica. Un model del món no només descriu, sinó que simula. Pot anticipar escenaris, provar opcions i planificar abans d'actuar. És el pas de la IA "bibliotecària" a una IA que aprèn interactuant amb l'entorn, encara que sigui en simulació.

Aquest canvi ja comença a tenir aplicacions reals. En logística, permet simular com una alteració en una cadena de subministrament impactarà en costos i temps abans de prendre decisions. En indústria, els anomenats bessons digitals reproduïxen el comportament de màquines o sistemes per anticipar fallades. En vehicles autònoms, els sistemes no només reaccionen, sinó que preveuen el moviment dels altres actors per millorar la seguretat.

El més rellevant és que això no substitueix els LLM, sinó que els complementa. Els models de llenguatge continuaran sent la interfície natural amb els humans, però la propera generació d'IA serà cada cop més capaç de simular, predir i planificar. En àmbits com la medicina o la recerca, això pot marcar una diferència real en la presa de decisions.

Google Maps: de buscar al mapa a començar a conversar-hi

Google ha presentat el 12 de març de 2026, la renovació més important de Maps en més d'una dècada amb una idea de fons molt clara: convertir el mapa en una eina que no només mostri llocs, sinó que entengui què necessitem. Per fer-ho, ha integrat els models d'IA dins de Google Maps i ha introduït dues novetats clau: **Ask Maps**, una experiència conversacional, i **Immersive Navigation**, una nova manera de navegar amb més context visual.

La gran novetat és **Ask Maps**. En lloc de buscar amb paraules clau, ara podem fer preguntes molt més naturals, com ara on anar a sopar segons preferències concretes, on carregar el mòbil sense haver d'esperar en una cafeteria o on trobar una pista de tennis pública amb llum per jugar al vespre. Maps combina la seva base de dades massiva amb la capacitat de la IA per respondre de forma contextualitzada i personalitzada, tenint en compte els nostres hàbits i preferències. Google explica que el sistema es basa en informació de més de **300 milions de llocs** i en aportacions d'una comunitat de més de **500 milions de col·laboradors**.

Per la seva banda, **Immersive Navigation** redefineix la navegació assistida. La ruta es mostra amb una visió molt més rica, amb entorns en 3D, informació detallada de carrils, semàfors o passos de vianants, i una guia de veu més natural. També millora la presa de decisions durant el trajecte, explicant de manera més clara els avantatges i inconvenients de les rutes alternatives.

Ask Maps i Immersive Navigation ja han començat el desplegament als EUA per Android i iOS amb extensió progressiva a altres països.